

KIS LAP

A CSAPDA. (Lásd az 302. lapon.)

A DOKTOR BÁCSI HINTÁJA.

— Elbeszélés. —

(Polytatás.)

gy tehát én növekedtem s velem együtt növekedtek hibáim is, úgy hogy tizenhárom éves koromban szeszélyes voltam, mint a majom, indulatos, mint a pulykakakas és gyakran kiállhatatlan mindenkire nézve, aki körülöttem volt.

Egyszer arra kértem szüleimet, csináttassanak számomra a kertben hintát. Kivánságom azonnal teljesült, a hinta másnap már készen volt, — azon a helyen, a hol még most is láthatod. Pompás hinta volt s ettől fogva ez lett kedvenc multságunk, nekem is, Kálmánnak is; mindennap óráhosszat hintáztunk rajta. Az volt a vitézbb, aki magasabbra bírta magát föllendíteni egészen a fa lombjai közé s innen zöld leveleket tudott tépni hintázás közben.

Mint mindenütt, úgy itt is én akartam mindig az első és vitézbb lenni. Akármily magasra jutott Kálmán a hintával s ha egész galyakat hozott is a fáról, az mind csekélység volt; de ha én akár csak egy árva levélkét is megkaptam, azt már dicső tettek kellett tekinteni. És ha egyszer én voltam fönt a hintán, szegény Kálmán várhatta, míg reá került a sor, sokszor egész délután nem engedtem a hintára jutni.

Egy vasárnap Kálmán nálunk volt ebéden; édes anyám nagyon szerette a jó fiút és gyakran meghívta. Jőizűen ebédelünk, aztán siettünk kedvenc multságunkhoz, — a hintához. Mielőtt azonban

kimentünk, nagy boszuságomra az öreg lelkész, ki szintén nálunk volt ebéden, így szólt:

— Megálljatok csak, kedves fiaim! Hallottam, hogy mikor együtt játsztok. Kálmán mindig nagyon keveset mulat, alig jut hozzá a hintához. Ez nem igazságos. Egyszer az egyik kezdje, másszor a másik. Sorsot huzunk; fölírom neveteket kis darabka papirosra s majd egy kalapból kihuzom; a kié először jön ki, az kezdi ma a hintázást.

Az öreg lelkész e szavai sehogysem voltak inyemre s elkényeztetett gyermek létemre már ellenkezni kezdtem; azonban édes apám szigorú hangon közbeszólt:

— A tisztelendő urnak igaza van; legyen úgy, a mint mondta s ezután mindig sorban, fölváltva üljetek a hintára és mindegyik harminczszor röpüljön a magasba egy huzomban. Ennyi elég egyszerre s a másik nem unja meg a várokozást.

Láttam, hogy édes apám ezuttal nem fog engedni, nagy durezásan beléegyeztem tehát a sorshuzásba. Az öreg lelkész fölírta neveinket kis darabka papirosokra s aztán mamám huzta a sorsot. A szerencse Kálmánnak kedvezett, az ő nevét huzták ki elsőnek. Ez még boszusabbá tett s haragosan dörmögve mentem ki a szobából.

Ellenben Kálmán egészen boldog volt a fölött, hogy neki kedvezett a szerencse; nem is titkolta örömét, sőt még nevetve mondá, hogy ezuttal ő ám az első és nem is engedi át jogát. Ez csak még inkább ingerelte boszuságomat. De

Kálmán nem figyelt erre s alkalmasint észébe sem jutott, hogy efféle játék miatt én komolyan tudjak haragudni. Kimen-tünk tehát a kertbe, Kálmán előre sza-ladt a hintához és mindjárt el is foglalta rajta helyét.

Rendesen nem ülve hintáztunk, ha-nem a deszkán egyenesen állva, mert így sokkal vitézebbeknek képzeltük magun-kat, s mert így sokkal könnyebben érheti baj az embert. A hinta deszkaüléséhez hosszú kötél volt erősítve, melynek segít-ségével az, aki a földön volt, pompásan hintáztathatta a fönt ülőt. Most, hogy Kálmán foglalta el a hintát, az én köte-lességem volt őt hintázni.

Megragadtam a lelógó kötelet és bosszusan rángattam ide-oda: de Kálmán jó kedvét ez nem zavarta s nevetve kiáltá:

— Vigyázz, hogy el ne tévesszük a számítás. Harmincz lökésre van jogom. Már volt három . . . most négy . . . öt . . . hat . . .

Nem is hallgattam rá, hanem dühö-sen, gyorsan rángattam a kötelet. Kál-mán ismét megszólalt:

— Kérlek, ne oly gyorsan; Hiszen így mindjárt vége lesz . . . már tizenhatot számlálsz, pedig még alig volna nyolcz, ha becsületesen hintáznánk.

Nem hallgattam rá, hanem csak még dühösebben rángattam a kötelet.

— Ez nem igazság barátom, szóló Kálmán ismét. Még nem tudtam egyszer sem megfogni fönt a faleveleket.

— Ha nincs kedvedre, hát jőjj le! kiáltám mérgesen.

— Ohó! Azt nem teszem. Megtart-juk a rendet s míg nincs meg a harmincz, nem megyek le.

— Nem? No, majd meglátjuk.

Az hogy Kálmán, ki különben min-dig engedett szavamnak, most ellenmon-dani mert, még fokozta dühömet. Oly erő-sen megrántottam a kötelet, hogy a hinta fölrepült Kálmánnal egészen a fa lombjai közé.

— Ez már jó volt! szóló Kálmán nevetve. Még tiz ilyen, aztán rád kerül a sor.

— Rögtön szállj le, ha mondom!

— Dehogy szállok. Még nincs vége.

— No hát majd vége lesz mindjárt! orditám taporzékolva.

A hinta épen fönt volt Kálmánnal a magasban. Ekkor két kézzel belekapasz-kodtam a kötélbe és egész erőmből meg-rántottam. A deszka kirándult Kálmán lábai alól; egy pillanatig a levegőben füg-gött. Ha sejtette volna e csinyemet, a kö-telekbe kapaszkodva föntarhatta volna magát; de természetesen nem gyanitha-tott tőlem ily gonosz megrohanást, nem tartotta kezeiben eléggé erősen a kötele-ket. Midőn a deszka kisiklott lábai alól, a kötél is kicsuszott kezéből s egy pilla-nattal később rémült sikoltással lezuhant a magasból. (Lásd a képet a 292. lapon.) Moz-dulatlanul maradt a földön elterülve.

Ijedten bámultam reá s látván, hogy nem mozdul, hozzá siettem. Esméletle-nül, halálsápadtan hevert a földön, hom-loka vérzett. Reszketve borultam reá s kétségbeesetten kiáltám:

— Kálmán! Kálmán! Felelj hát! Mondd, élsz még, ugy-e?

De Kálmán nem felelt. Hideg veríték lepte el homlokomat, borzadva néztem Kálmán sápadt arcára.

— Istenem! Megöltem! Megöltem!
Egészen megzavarodva majd föl-
ugrottam, majd ismét az élet nélkül ott

»Ekkor két kézzel belekapaszkoztam a kötélbe és egész erőmből megrántottam.« (Lásd a 291. lapon.)

fekvő Kálmánra borultam és saját szavam
isszonyuan hangzott fülemben: Megöltem!
Gyilkos vagyok!

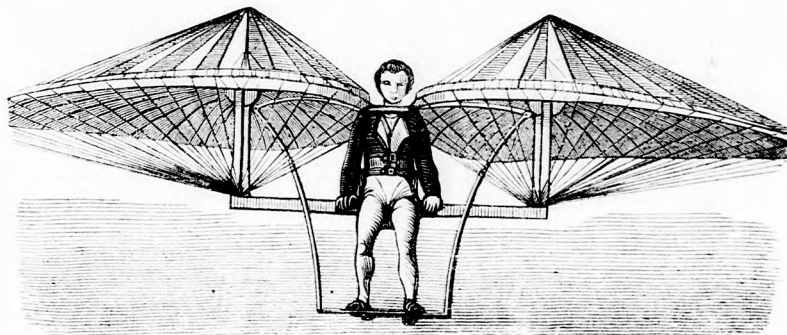
Egy órával később édes anyám, nem
hallván hangunkat a kertben, aggódva
keresett s a hintánál megtalált, — mind-

kettőnket eszméletlenül a földön. A szörnyű rémület és izgatottság miatt ájultan rogytam a vérző Kálmán mellé.

Képzelheted, mekkora volt a rémület a házban. Szerencsére a jó öreg lelkes értett valamit az orvosláshoz, gyorsan bevitetett, mindkettőnket külön-külön szobába fektetett s addig is, míg a szomszéd városból az orvos megérkezett, megmondta, mit kell velünk tenni. Azután

átment Kálmán anyjához, hogy óvatos módon valamiképen tudassa vele, milyen szerencsétlenség érte Kálmánt.

Mikor visszanyertem eszméletemet, már az ágyban fekvé találtam magamat. Már késő éjjel volt, mert egy kis lámpa világánál láttam, hogy János, édes apám öreg huszára ott ül az ágyam mellett; bizonyosan virasztania kellett mellettem, de a szegény öreget elnyomta az álom.†

REPÜLŐ GÉP. (Lásd a 302. lapon.)

— Kálmán! Hol van Kálmán? kiáltám.

Az öreg János fölriadt s hozzám lepett:

— Csak maradjon csöndesen, ifiuracskám... majd megsegít az Isten... minden jó lesz... csak maradjon nyugodtan.

— De én nem akarok nyugodtan maradni... látni akarom Kálmánt... mért van maga itt mellettem, János? Menjen Kálmánhoz... őt kell ápolni, nem engemet.

János szomoruan nézett reám s halokan, de mégis úgy, hogy meghallottam, sohajtá:

— Szegény ifiuracskám! Már megint rájön a roham... félrebeszél...

— Én nem beszélek félre! mondám hevesen. Nincs semmi bajom... de tudni akarom, mi történt Kálmánnal? Ha meg nem mondják, fölkelek és magam fölkeresem.

— A világért se! Az orvos megtiltotta... nem szabad fölkelnie az ágyból.

Aztán nem is szükséges . . . a jó Isten majd megsegít . . . szegény Kálmán urfi is bizonyosan jobban lesz.

E szavak inkább megrémítettek, semhogy megnyugtattak volna. Izgatottan kiáltám :

— De hát hol van? Én látni akarom!

— Most nem lehet, nem szabad.

Majd később, talán holnap, vagy holnapután. Csak nyugodjék meg ifiuracskám. Kálmán itt van közel, a szomszéd szobában fekszik s mindent megtesznek vele, amit az orvos ur rendelt.

Elhallgattam. Az jutott eszembe, hogy a házban tulajdonképen még nem is tudják, mi történt s hogy én vagyok a szerencsétlenség okozója. Aztán megint másra fordultak gondolataim . . . mért nem vitték Kálmánt haza édes anyjához? Mért fekszik itt nálunk? Olyan sulyosan megsebesült talán, hogy nem is lehetett továbbszállítani? Vagy talán . . . iszonyu gondolat! . . . talán meghalt, csakugyan megöltem őt!

Hideg borzongás futott rajtam végig, szívem dobogott, ki akartam ugrani az ágyból, hogy a szomszéd szobába siessek s meggyőződjem, mily állapotban van szerencsétlen barátom. De az öreg János nem engedett. Végre a nagy izgatottságra ismét lankadság lepett meg s reggel felé elaludtam; de elébb eltökéltem, hogy mihelyt lehetséges, kiszököm az ágyból és megtudom a valót.

Szándékom végrehajtására csakhamar megjött az alkalom.

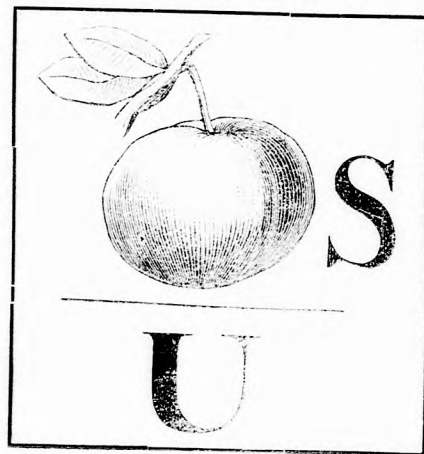
Másnap reggel, midőn fölébredtem, nagy járás-kelést hallottam a folyosón és a szomszéd szobákban. Sejtettem, hogy

itt valami rendkívüli dolog történik. Nem kérdeztem az öreg Jánostól, ki még mindig mellettem örködött. Inkább eszelhez folyamodtam s elküldtem, hogy keressen meg egy könyvet, melyet olvasni akarok. Pedig dehogy tudtam volna akkor valamit olvasni!

Alig távozott az öreg huszár, kiugrottam az ágyból, gyorsan felöltöztem és benyitottam a szomszéd szobába. Itt nem találtam senkit, de a harmadik szobából beszédet hallottam. Világosan megismertem édes anyám hangját, és az öreg lelkészét. De még egy harmadik hangot is hallottam s ez valami ismeretlen férfi volt; pedig ez beszélt legtöbbit s midőn az ajtóhoz léptem hallgatózni, épen azt mondá:

— Nem látok más mentséget. A csont száz darabra van törve, a hus közöz van szétszórva, teljes lehetetlenség összeforrasztani. Nincs veszteni való idő. Ha meg akarják menteni életét, még ma meg kell történnie a műtétnek. (Vége köv.)

KÉPREJTVÉNY.

A KIS RÉZKRAJCZÁR VÁNDORLÁSAI.

HÁLA Istennek, csakhogy valahára megpihenhetek! Fogalmatok sincs nektek, gyermekek, hogy egy ilyen szegény kis rézkrajczár, amilyen én vagyok, mennyit vándorol egy nap. Elmondom nektek, talán mulatni fogtok rajta, mert én olyan szűk helyre tudok bejutni, a hová a legpiczibb kis gyermek sem fér be.

No's tehát a mult éjszakát egy rongyos mellény zsebében töltöttem. Körülbelül hat óra lehetett reggel, midőn egy durva kéz benyult a zsebbe s engemet kivett, aztán letett egy asztalra, mely tele volt zsemlével. Pék boltjában voltunk, gazdám egy zsemlét vett s távozott, engemet ott hagyván a péknél, ki bedobott az asztalfiába sok más krajczár mellé. Itt nem volt sokáig nyugodalmam, mert csakhamar jött egy czifra ruhás inas, négy kiflit vett s egy fehér pénzdarabot dobott az asztalra. Nagy meglepetésemre nemesak megkapta a négy kiflit ezen egy pénzdarabért, hanem a pék engemet és még egy másik krajczár-pajtásomat is előhevén a fiókból, odaadott minket az inasnak.

Az inas egy szép házba vitt s itt egy öreges asszonyságnak adott át, ki épen a folyosón állt s egy szurtos fiucskaival beszélgetett; a fiu egy pár czipót adott az asszonynak, az asszony pedig engemet adott neki. A szurtos fiu vígan sietett velem az utcára, egyenesen a sarkon ülő kofához ment s ott egy kis fürt szőlőért becsérélt.

Itt sem volt sokáig maradásom s egy piczike leányka kezébe kerültem, ki

nagyon megörült, mikor kezébe kapott, sietett is velem haza s egy szűk, sötét udvarban egészen hátul, egy igen szegényes szobába lépett be. Itt a kis leányon kívül még ketten voltak, egy beteges öreg asszony és egy durva, vörhenyes arczu férfiú. A leányka már épen odanyujtott engemet a beteges asszonynak, de a férfi gyorsan közbelépett, kiragadott engemet a leányka kezéből és távozott. Meg sem állt, míg egy piszkos, büzös szobába nem jutott, hol több más krajczár-társammal ledobott az asztalra s egy pohár bort kapott. Láttam, hogy koresmába jutottam.

Alig nézegettem kissé körül, jött egy kis fiu, kezében két nagy üveggel s bort kért a koresmárostól. Ez a fiucska aztán papiros pénzzel fizetett s a koresmáros több ezüst tizest és krajczárt adott vissza neki — ezek közt engemet is. A kis fiu alig birta a két teli üveget s e mellett még reánk is kellett vigyáznia, hogy ki ne potyogjuuk a kezéből. De mégis szerencsésen hazajutott s az üvegeket is, minket krajczárokat is átadott egy öreges urnak, ki aztán így szólt:

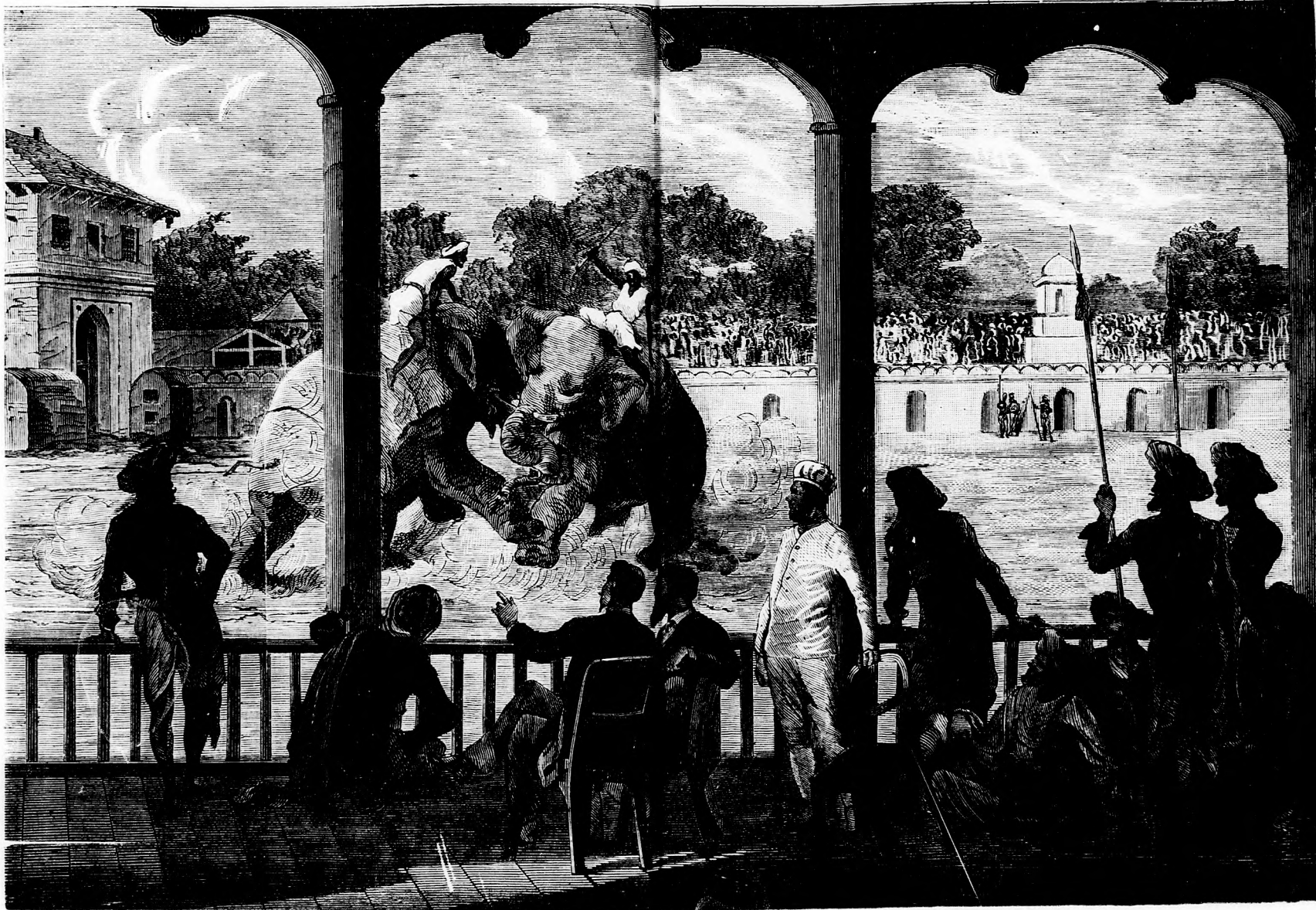
— Jól van, kis fiam. Nesze, ezt neked adom.

És engemet még egy másik krajczár-társammal a fiucska adott, ki ugy megörült, hogy azt sem tudta hamarjában mit csináljon. Szalad ki az utcára s először egy játékszeres bolt előtt állott meg, bámulta a fa-kardokat, paripákat s más szép játékokat. Bizonyosan szeretett volna valami effélét vásárolni, de aztán észébe jutott, hogy két krajczárért bizony

nem kap játékszert: tovább ballagott tehát s egy esukrász boltjába lépett be. Itt néhány darabka czukorkát kapott, minket pedig átadott a boltosnak.

Itt kissé megpihentem, de nem igen sokáig. Délután sokan jöttek mentek a boltban s a boltos engemet végre egy igen szépen öltözött uri asszonynak adott, ki aztán csinos tárczába tett. Ezután hirtelen úgy éreztem, hogy nagyon gyorsan haladunk. gyorsabban mint eddig s egy ezüst tizes, ki velem együtt ott volt a tárczában, megmagyarázta, hogy most kocsin megyünk. Mondhatom, a kocsikázás kellemes dolog s szerettem volna, ha tovább tart. Nemsokára azonban elővette az aszszonyság a tárczát s engemet egy fiúnak adott, ki a kocsiból véletlenül kiesett legyezőt fölemelte és be-

nyújtotta. És a fiu nagyon jókedvűnek látszott és folyton játszott velem, földobott a magasba, hogy szinte szédültem és a

ELEFANTOK VIADALA. (Lásd a 298. lapon.)

földre esve ugyancsak meg-megütöttem magamat. Végre megharagudtam s midőn ismét leestem a földre, elgurultam egy

épen ott levő deszkahalmaz alá. Hallottam, hogy a fiu bosszusan kapargált körülöttem s próbálta a deszkákat fölemelni:

de nyilván nem bírta, mert végre eltávozott s csönd lett körülöttem.

Majdnem banni kezdtem, hogy ide rejtöztem; hátha sokáig itt kell maradnom? Szerencsémre még az nap este munkások jöttek, szekerekre rakták a deszkát, az egyik munkás rám talált és fölkiáltott:

— Épen jó lesz egy pipa dohányra.

Sietett is velem egy kis boltba s ott egy csomócska barna valamit kapott, bedugta pipájába, meggyújtotta és nagy élvezettel fujta a füstöt. A boltos pedig betett egy fiókba sok más krajczár és tizes mellé. Már késő este volt s többé nem haborgatott senki. Végre tehát megpihentem.

A KIRAKAT ELŐTT.

(Képpel a 301. lapon.)

DIVATÁRUS lányka úgy sajnállak téged!
Sok a munkád s kevés a te fizetésed.
Egyik emeletről zihálsz a másikra:
Mutogatni melyik kalap van divatba!

Ha így összeszedtél hat nyolcz megrendelést:
Megtint alárohansz s futsz haza sietvést.
Azaz hogy nem mindig; mert megesis veled,
Hogy sietős utad néha elfelejtéd.

Mostan is pénzváltó ablakja előtt állsz.
Ah az üveg mögött aranyt, ezüstöt látsz.
Százast és ezerest fényes új bankóban
S még sok egyéb kincs van ott a kirakóban.

A szived sohajtoz, és az ajkad rebeg,
Szép szemedből nehéz köny arcodra pereg:
»Ha csak ezred részét magammal hozhatnám...
Rég nem volnál beteg, szegény édes anyám!»

És hogy így sohajtasz — ugyanazon perczen
Lelked mélyén egy szent gondolat megrezzen:
»Isten parancsolja, m á s é t n e k i v á n j a d!»
Jó az Isten, majd ő megmenti anyádat!

Dolgozzál serényen, fiatal vagy még te!
Mert jutalmát veszi a munka végtére.
Van két drága kincsed — pénzzel meg nem
váltod:
Van jó egészséged, van fiatalságod!

Egyik emeletről csak fuss te másikra,
Csak mutogasd melyik kalap van divatba!
Dolgozzál serényen, maholnap, meglátod:
Magadnak is lehet divatezikk-raktárod.

ELEFÁNTOK VIADALA.

(Képpel a 296—297. lapon.)

Az elefántról sok szép történetet olvashatni, hogy milyen okos és szelid állat. És valóban az; még ha felnőtt korában fogják is el, hamar megszelidül és készségesen szolgál az embernek, még pedig épen, mert roppant erős, igen nagy szolgálatokat tesz: szánt, terhet hord, hátán viszi az utasokat s akármit parancsolnak neki, engedelmeskedik.

És ezt a hasznos, jámbor természetű állatot otthon hazájában Keletindióban mégis nem csak esöndes munkára, hanem sajátos vad játékokra is használják, — viaskodást rendeznek felbőszített elefántok között. Vannak ott dugszdag és hatalmas fejedelmek, kik unalmukban jóformán nem is tudják, mit tegyenek: ezek egyike régente kitalálta, hogy a szelid, békés elefántokat viadalra ingerli és ezzel mulat: most aztán e mulatság a hatalmasok közt nagyon elterjedett.

Ha a szelid elefántokat csak úgy egyszerűen bocsátanak egymás ellen, bizony nem viaskodnának, sokkal több eszök van. Hogy tehát a jámbor állatok harcziás kedvet kapjanak, elébb külön-külön elzárják őket s mindenféle füszeres, izgató ételt és italt adnak nekik, amittől mindinkább megvadulnak, dühösekké válnak, úgy hogy végre senkit sem bocsátanak magukhoz, csak rendes ápolójukat, kiket még legborzasztóbb haragjukban is megismernek és nem bántanak.

Az elefántok viadala circusban történik: a nézők magas fal által védett helyen foglalnak helyet, hova a bős állatok föl nem érnek. Az elefántok külön istálókban vannak elhelyezve s lánczra kötözve, dühösen tombolnak és ordítanak. Midőn a játék órája megérkezett s a fejdelem és vendégei elfoglalták helyeiket, jelt adnak a viadal megkezdésére s ekkor elővezetik a legdühösebb két elefántot.

Mindegyiknek nyakán ott ül vezetője, lándsával fölfegyverezve.

Midőn a két elefánt kilép a circus közepére s megpillantja egymást, bösz ordításra fakad és vad haraggal neki rohan egymásnak. Nagy fejükkel oly erővel ütköznek össze, hogy a csattanás messze elhallatszik s az öröknek ugyanesak meg kell kapaszkodniok, hogy le ne pottyanjának. Az első összecsapás után mindkét elefánt meghátrál néhány lépésnyire; aztán mindegyik arra törekszik, hogy ormányával ellenfele vezetőjét megragadja, ami persze nem sikerül, mert a vezető ügyel magára. Mikor ebbe belefáradtak, megint nagy erővel egymásnak rohannak, míg végre az egyik elefánt érezni kezdi, hogy ő a gyöngébb. Ez veszedelmes dolog s az elefánt oly okos, hogy fölismeri a bajt, tudja, hogy ha megfordul és futni akar, erősebb ellenfele oldalt támadja meg és keresztül dőfi. A gyöngébb elefánt tehát eselt használ. Osszeszedi még egyszer utoljára minden erejét s oly hatalmasan csap ellenfelére, hogy ez hátratántorodik s egy percze elszedül; ezt fölhasználja a gyöngébb, gyorsan megfordul és elfut a nyitva levő ajtón át saját istállójába, melyet aztán hamar bezárnak mögötte, úgy hogy dühös ellensége nem követheti. A győztes elefántot a nézők megtapsolják s vezetőjét a fejdelem gazdagon megajándékozta.

SÓLYOM VADÁSZAT.

(Képekkel a 300. és 301. lapon.)

Qs IDŐKTŐL fogva a legkedveltebb mulatságok egyike volt mindenütt a vadászat. A mi vitéz magyar őseink is nagy vadászok voltak s mi most is szeretünk vadászatni, sőt talán köztetek is akad, kis olvasóim, aki már el-elkiséri édes apát vagy a bácsit az erdőbe.

Régibb időkben a vadászat sok részben különbözött a maitól; a legnagyobb

különbség természetesen akkor volt, mikor az emberek még nem ismerték a puskát, hanem csak nyilakkal és hajító dárdákkal mentek vadászni. A nyilakkal igen ügyesen tudtak bánni s a jó vadász ritkán lőtt hiába; de mégis bajos volt néha nyilal lelőni a vadat. különösen a magasabban repülő madarakat.

Ezért a madarak elleni vadászatra különös módot találtak ki, t. i. szintén madarat tanítottak meg reá. épen mint a négylábu vadakra a vadászskutyát. Ez a vadászmadár pedig a sólyom, mely rendkívül gyors röptü és igen erős. Minden gazdagabb urnak volt külön szolgája, ki a sólymok betanításával foglalkozott; a jól betanított sólyom aztán igen drága volt s gyakran nagy összeg pénzen vették meg.

Ha vadászni mentek, az urak lóra ültek s délczegen vágattak előre. A szolgákat előre küldték bizonyos meghatározott helyre a sólymokkal; a sólymoknak fejére pedig álarcz volt felkötve, hogy semmit se lássanak, míg nincs szükség reájok, mert különben a nyugtalan madarak nem engedelmesskedtek volna.

Mikor a vadász megpillantott a légben valamely madarat, melyet birni akart, intett a szolgának s ez átadott egy sólymot. A vadász levette a sólyom fejéről az álarczot s ujjával a magasba mutat a madárra, melyet el kell fogni. A sólyom rögtön fölrepült s éles hangon vijjogva, egy pillanat alatt elérte a kijelölt áldozatot, melyet hatalmas karmai közt többnyire még élve hozott le s engedelmesen oda adott gazdájának.

Mióta jó puskáink vannak, nincs szükségünk sólymokra, ezért most már nálunk a vadászat e neme többé nem szokásos.

REST LIZIKE ÁLMA.

Nem volt, hol nem volt, egy szép erdőcske közelében volt egy csinos házikó s ebben lakott egy kis család. Az apa egész nap az erdőben járt és dolgozott, mert erdőcsész volt; édes anyja otthon végezte a házi dolgokat s ebben segíteni kellett Lizikének is.

Lizike csinos és kedves leányka volt, ügyes is volt s ha akart volna, sokat segíthetett volna jó anyjának a ház körül. De épen az volt a baj, hogy nem akart. Jobban szeretett az erdőben sétálgatni, vad virágokat szedni a s puha pázsiton heverészni.

Egy szép nyári napon anyjának be kellett menni a szomszéd városba. Mielőtt elindult, így szólt Lizikének:

— Kedves leányom, takarítsd össze a szobát, aztán töltsd meg az üstöt vízzel, rakj tüzet, főzd meg a borsót és piríts reá szalonnát, hogy készen legyen az ebéd, mire édes apád meg én hazajövünk.

Lizike épen a ház előtti padkán ült és jól hallotta, mit mondott édes anyja, ám-

bár nem nagyon figyelt oda, hanem az erdő felé bámult, honnan vig madárdal hangzott. Már régen elment az anyja s Lizike még mindig ott ült. Egyszerre fölugrott, — egy szép tarka pillangót látott röpkedni nem igen messzire.

— Ezt megfogom; mondá magában.

Még ráérek elvégezni, amit mamám mondott. — Megyek kissé az erdőbe. Hiszen csak nem lehetek ilyengyönyörű napon mindig abban a füstös konyhában!

Futott a lepke után, de bizony ez nem várta meg, eltűnt a fák között. Se baj! Akadt helyette vadrózsa és más vadvirág, mellyel mulatni lehetett. — Egész halmaz vadvirágot gyűjtött Lizike s megelégedve arról, hogy a házban dolog

vár reá, leült egy nagy fa tövébe s koszorut kezdett kötni. A sok járásban azonban elfáradt s alig ült ott egy kis ideig, hát bizony szépecskén elaludt.

Egyszerre valami sajátságos zaj ütötte meg füleit, föltekintett — s ime, milyen csodálatos processió közeledett feléje!

SÓLYOM-VADÁSZ LÓHÁTON. (Lásd a 299. l.)

Legelől, mint valami zászlótartó, jött a hosszonyelű seprő, mellette pedig a kis por-seprő; utána jöttek nagy rendetlenségben székek és asztalok s más mindenféle butorok, csupa porosan. Aztán jött döcögve a vas takaréktűzhely, utána három lábon biczegve a lábas serpenyő, végül pedig a földön gurulva szép sárga borsószemek.

Lizike egészen megdermedt ámulatában, mikor ezt a proceszíót látta; minden egyes tárgy egy-egy elmulasztott kötelességre emlékeztette. A látogatók pedig körülfogták Lizikét és csodálatos hangokon rettenetes zenebonát ütöttek:

— Hozz minket rendbe! Töröld le rólunk a port! kiálták a butorok ropogva, recsegve.

— Rakd meg bennem a tüzet! bömbölé a takaréktűzhely.

— Tölts meg engemet friss vízzel! kongott az üst tompán.

— Minket tégy fazékba, hogy megfőljünk! esörgének a borsószemek.

— Takarítsd össze a házat! suhogá a seprő.

És a seprő nem érte be a szóval, hanem veszedelmesen közel kezdett lebegni

Lizike hátához, sőt egyszerre egészen olyformán kezdett emelkedni, mintha nagyot akarna ütni a rest leánykára.

De már erre fölugrott Lizike, — még pedig ezuttal igazán; körülnézett s hamarjában nem tudta, álmódott-e vagy igazán látta mindazt. Nem is törte ezen a fejét, hanem sietett haza. Itt persze minden butort, seprőt,

üstöt a maga helyén talált s így valószínűnek kezdte tartani, hogy az a furesza proceszíó csak álmom volt.

— Mindegy! — mondá Lizike magában. — Megérdemeltem volna, hogy az a seprő igazán eldöngessen. De utólszor történt, ezentul másként lesz.

Szaporán hozzáfogott a munkához s nemsokára a szobák rendben voltak, a konyhában vigan pátto-

gott a tűz, az üstben forrt a víz s mire a szülők hazaérkeztek, készen volt az ebéd is. Rég nem történt Lizikével, ami e napon megtörtént: szülei megdicsérték.

Ezután nem volt többé panasz Lizike ellen; ha néha meglepte a lustaság, eszébe jutott az erdei látogatás és mindjárt szaporán hozzáfogott teendőihez.

SÓLYOMVADÁSZ SZOLGÁJA. (Lásd a 299. lapon.)

A C S A P D A.

(Képpel ezútlapon.)

RETTEGÉSBEN van a falu,
Tigris hordja juhait.

Megremeg, ha vad szavától
Zeng a puszta s a csalit.

Szegény arabs falucskának
Egy-két nyáj a mindene.
S előbb éjjel, most már nappal
Pusztítja bősé ellene.

Hogy vadásszák, hogy kergessék :
Nimesenek számosan ök.
A férfiak távol — s otthon
Csak a gyermekek s a nők.

De hol az erő hiányzik
Végre is az ész segít —
Majd megejtik r a v a s z á g g a l
Nyájok ellenségeit.

Egy nagy esapdát összerónak :
S hogy ezélt érjenek vele :
Ügyes módon, jó fogással
Tűkröt is tesznek bele.

Hogy beléppen a esapdába,
A csalétek vonja majd ;
S ott a tükröt megpillantva,
A szemét felejtí rajt.

Amint hitték, úgy is történt.
Tigris loppal közeleg
S ime ott az egyik karfán
Képmását pillantja meg.

Megdöbben a roppant állat,
S majd véres haragra gyul,
Éles karmát kiereszti
S elkezd ordítani vadul.

Verseny társát véli látni,
Ki feléje viesorgat :
Szörnyü talpát fölemeli . . .
Rája iszonyuat esap.

S amint odavág, a perczben,
Zug a tör hatalmasan ! . . .
Megmeredve áll a tigris . . .
A fenevad fogva van !

R E P Ü L Ó G É P.

(Képpel a 293. lapon.)

QSRÉGI időktől fogva törték az embe-
rek azon a fejöket, milyen pompás
volna, ha repülni tudnánk, mint a mada-
rak. A szárazföldön tudunk járni, a víz-
ben tudunk uszni, de a levegőbe nem tu-
dunk fölemelkedni s akármelyik piczike
madárka túltesz rajtunk. Pedig mily szép
volna az, ha erdő-mező fölött, városokon,
vizeken fölül tudnánk szállani s a ma-
gasból alátekinteni! De hiába törték fe-
jökét a tudósok, sehogy sem birták kitalálni,
miképen lehetne az embernek re-
pülni.

Hogy mért nem tudunk röpülni? Azt
nagyon könnyü megérteni. A levegő, mely
a földet körülveszi, rendkívül könnyü
anyag; a többi anyagok, melyek nehe-
zebbek, mindig alábuknak; csak nagyon
könnyü tárgyak, például puhely, papiros
lebegnek rövid ideig fent, kivált ha mo-
zog a levegő, azaz ha szél van. A mada-
rak is csak az által tudják föntartani
magukat a levegőben, hogy különös al-
kotásu szárnyaikkal csapkodják a levegőt.

Ezt már régebben tudták az embe-
rek s a tudósok kisütötték, hogy a leve-
gőben csak az birna fölemelkedni, ami
könnyebb volna, mint a lég. Igen ám, de
hát van-e valami könnyebb és hígabb a le-
vegőnél? Van bizony! Kitalálták a le-
vegő egy nemét, a könenyt, mely a kö-
zönséges levegőnél 14-szerre könnyebb.

Ha egy hólyagot megtöltünk levegővel és víz alá helyezük, a hólyag gyorsan fölemelkedik, mert könnyebb a víznél. Épen így van, ha a hólyagot megtöltjük könnyel — elbocsátjuk, fölszál a magasba, mert könnyebb a levegőnél.

Körülbelül száz esztendeje, hogy Franciaországban egy derék férfiú így okoskodott: Kísértsük meg, nem sikerülne-e ez nagyban. Megtöltök egy gömbalaku roppant zsák-félét könnyel, talán ez is fölrepül.

Megkísérlette — és sikerült. Az óriási gömb fölemelkedett a magasba s az emberek csodálkozva és tapsolva nézték, mint röpül roppant magasságban, messzire, míg végre eltűnt. Ez volt az első léggömb.

Enek az első léggömbnek azonban furcsa sorsa volt. Mivel ez volt az első kísérlet, természetesen senki sem merte magát a gömbhöz odakötni és a magasba fölemelkedni. A gömb tehát magában röpült 3 napig, a szél több mérföldnyire vitte; végre egy falucska közelében lassan-lassan a föld felé kezdett közeledni. Az egyszerű falusi emberek persze soha hírét sem hallották az effélének, soha sem láttak a levegőben egyebet röpülni, mint madarat vagy szárnyas rovarokat. A babonás nép tehát szörnyen megrémült s azt hitte, hogy ez a gömb valami rettenetes szörnyeteg, legalább is ördögök vannak benne.

A gömb végre egy bozotos helyen leesett a földre s az emberek ijedezve bámulták, de csak messziről; senki sem mert közeledni az óriási szörnyeteghez. Végre egy ember neki bátorodott, megtöltötte puskáját és kijelentette, hogy akárki és akármi lakik abban a szörnyetegben, ő agyonlövi. Rá is lőtt vitézül — a golyó keresztülfurta a gömböt s a vászon nagy pukkanással szétrepedt. A benne volt könny kiröppent s a gömb összeesett, mint minden üres hólyag.

Ámbár a gömbnek ilyen szomorú sorsa lett, mégis bebizonyult általa, hogy ily módon föl lehet emelkedni a magasba. Csináltak tehát azután más hasonló gömböket s aljára erős kötelekkel nagy kosarakat vagy hajócskákat erősítettek meg; ezekbe beültek az emberek és így röpültek fönt, magasan a légben.

Azóta számtalan léghajó készült, — de az emberek most már megint nem elégedtek meg azzal, amit birtak. Mert egy nagy baj volt és van a léggömbnél. Míg a madarak odarepülnek, a hová nekik tetszik, a léggömb csak oda röpül, a hová a szél viszi, tehát nem függ az emberektől, mily irányban menjen.

Sokan törték már a fejüket, hogy olyan léghajót találjanak ki, melyet kormányozni lehessen; a legérdekesebbek egyike volt a Degen által szerkesztett repülő gép, mely nem is gömb alaku, hanem két nagy szárny formájára volt készítve. De maig még minden kísérlet sikertelen maradt. A léghajók ma sokkal tökéletesebbek ugyan mit száz esztendővel ezelőtt, de olyat még nem tudtunk készíteni, mely a szél ellenében röpülne.

Azonban még most is sok tudós ember töri rajta a fejét és meglehet, hogy egyszer valamikor még kitalálják a kormányozható léghajót s akkor az emberek a levegőben fognak utazhatni, mint a madarak.

Kis értesítő.

Nem addig a!

A „Kis Lap” 17-ik számában foglalt betű-rejtvényre csaknem mindnyájan ezen megfejtést küldötték be: „Pénz.” Ez helyes is — de csak félig. Mert azt szeretném tudni: hogy az ott mi esoda pénz? Erre feleljetek meg! Egy kis gondolkodás árán nem hiszem, hogy ki nem találjátok.

Forgó bácsi.

A KIRAKAT ELŐTT. (Lásd a 298. lapon.)

Felelős szerkesztő: **Forgó bácsi**. Kiadó-hivatal: Budapest, barátok tere, 7-ik sz., Athenaeum-épület.
Kiadja és nyomatja az Athenaeum irodalmi és nyomdai részv. társulat.
Megjelen hetenként egyszer, 16 oldalon.